

LUCÍA CARAM

Una monja pels indignats

Activista social, catalanista i apassionada seguidora del Barça, aquesta monja contemplativa de l'ordre de les dominiques diu que si Jesús visqués ara estaria, sens dubte, amb el moviment dels indignats

Lluny de l'opressió de l'Opus Dei

MIREIA ROURERA

Lucía Caram és energia pura. Una dona que, tot i que s'ha lliurat completament a Déu, està totalment compromesa amb l'home. Monja contemplativa, és profundament activa i, tot i viure en un convent, no para mai quieta. És una activista social, una agitadora de consciències. Acaba de publicar *Mi claustro es el mundo* (Plataforma Editorial) una mica per explicar qui és, què pensa i per què fa el que fa. Les opinions en contra seu li rellisquen sobretot si vénen de la caverna mediàtica, que la voldrien veure agenollada, resant i callada. Res més lluny de les seves intencions.

—Entre vostè i la Forcades ens estan deixant descol·locats. Ens han canviat la imatge que teníem de les monges.

—«Ha, ha, ha, una mica sí. Jo penso que la vida contemplativa és un motor i una força per ser lliures. La Teresa, que ve d'un monestir de vida contemplativa, i jo, coincidim en això: hem assolit un espai de llibertat en el nostre propi cor i un cop has arribat a aquesta llibertat, que no tens res a perdre i que tens un compromís només amb la veritat, no et cases amb ningú. Per

Amb molta sinceritat Lucía Caram (Tucumán, Argentina, 1966) explica en el seu llibre *Mi claustro es el mundo* la seva infància en el si d'una família molt religiosa que, paradoxalment, no es va prendre bé la seva decisió de fer-se monja. Caram recorda com va condicionar l'arribada de l'Opus Dei a Tucumán el 1978 i com va acabar introduint-se a casa seva. Aleshores, recorda, «la llibertat en la vivència de la fe a casa va començar a encartonar-se i a radicalitzar-se en determinades posicions. Per exemple, qui estava divorciat i s'havia tornat a casar ja no era benvingut a casa meua i els meus pares tampoc anaven a la seva. Pensaven que rebre'ls era donar-los suport en un pecat. Ni ho entenia aleshores ni ho entenc ara; és més, em sembla una autèntica aberració i negació de l'Evangeli». De veritat, el llibre d'aquesta monja contemplativa que es confessa lliure és molt interessant.

tant, la teva opció va molt més enllà del canònic, del que és estructural o institucional perquè t'adones que et trobes amb persones. La Teresa treballa més en un àmbit també més de tipus polític, més intel·lectual..., jo estic més amb les bases.»

—El seu llibre es titula *Mi claustro es el mundo*.

—«Exacte perquè he arribat a una pau interior i una comunió amb Déu però a través de la humanitat. Quan et trobes amb les persones t'adones que no hi ha res més important.

—S'ha enamorat de la humanitat, diu.

—«Sí, i possiblement el que m'ha ajudat a enamorar-me de la humanitat ha estat la figura de Jesús, un home apassionat, que va passar pel món fent el bé, que s'acostava als més febles, que obria presons injustes, que donava vista als cecs. Que va tenir una vida lliurada als altres, una vida de plenitud.»

—Creu que Jesús ara estaria amb els indignats?

—«Estic convençuda que sí. Però també estic segura que viuria la seva indignació de forma responsable perquè es manifestaria, tindria una missió profètica desestabilitzadora, però pen-

Sor Lucía Caram la setmana passada a la llibreria Claret de Barcelona / ANDREU PUIG

caria. Estaria treballant en els barris, com estan treballant tants indignats, creant consciència, fent grups..., no és només anar a cridar a la plaça! Això, només una part d'una feina i un treball de base de compromís amb la gent. Concretament en aquest moment jo crec que Jesús estaria generant nous espais d'humanització.»

—Vostè s'identifica amb els indignats?

—«Totalment. Penso que tots

tenim moltes raons per estar indignats..., però em rebel·lo en contra d'aquells que es dediquen només a criticar i a assenyalar però que no són capaços d'assumir un compromís per la causa. Hem de criticar els bancs, i hem de criticar aquesta estafa financera que s'ha fet, i hem d'assenyalar els polítics que són responsables d'això..., però això és una part. No puc dedicar-me només a criticar i a plorar. He de fer alguna costa, també.»

—Què podem fer?

—«Tots som parts del problema, per tant, tots podem ser part de la solució. Jo també. És veritat que hi ha una estafa financera i que potser el que podem fer és mínim..., però tots hem pujat al vaixell i tots ens hem creat moltes necessitats que eren absolutament prescindibles i hem entrat en una voràgine per viure fora de nosaltres mateixos. Ara ens hem adonat que ens hem exiliat del nostre propi cor. Ens han fet

creure que la felicitat estava en el tenir i ens hem oblidat que la felicitat està en el ser.»

—...vostè diu al llibre que va reaccionar quan un capellà li va dir «ens hem oblidat de Déu»!

—«Exacte. Cada persona l'ha oblidat. I quan recuperes Déu, quan et retrobes amb Déu, ara per Nadal, per exemple, què vol dir? Vol dir la humanització de Déu. Déu no és aquest que està tan lluny, tan lluny que només

el trobem quan tanquem els ulls i mirem a dalt, no. Déu està dintre nostre, és un reclam. I si hi ha un projecte de Déu és que tots els seus fills visquin amb dignitat. Viure és compartir aquesta passió i la lluita per la justícia.»

—La gent que lluita contra els desnonaments està més a prop de Déu que els jerarques de l'Església?

—«N'estic convençuda..., tot i que també hi ha gent de l'Església, sobretot de la base, que estan

lluïtant. Però els de dalt sí..., fan discursos però haurien de mullar-se. L'experiència espiritual més fonda és aquella en la qual pot ressonar la veu de Déu, que ens diu que hem de ser responsables de la sort i de la desgràcia dels nostres germans.»

—Tots podem ser «Déu»?

—«És clar. Ell ens envia. Som les seves mans, som els seus peus..., el profetisme de què parla tant l'Antic Testament té una vigència impressionant ara. Però no només per denunciar el que passa..., per anunciar una nova era, un nou ordre. Hem de treballar per aquest nou ordre.»

—Cal un nou ordre?

—«Cal un nou ordre. Jesús no va venir a iniciar una nova religió. Va venir a instaurar un nou ordre i aquest encara està per instaurar-se.»

—L'Església hauria de ser més propera a la gent?

—«Jo crec que a vegades ens hem allunyat de la gent per tenir un discurs dogmàtic i moralista i la gent no s'escolta paraules i discursos sinó que creu els que són testimonis. Ens falten testimonis. Aquesta és la nova evangelització.»

—Per què l'Església s'ha distanciat de la gent?

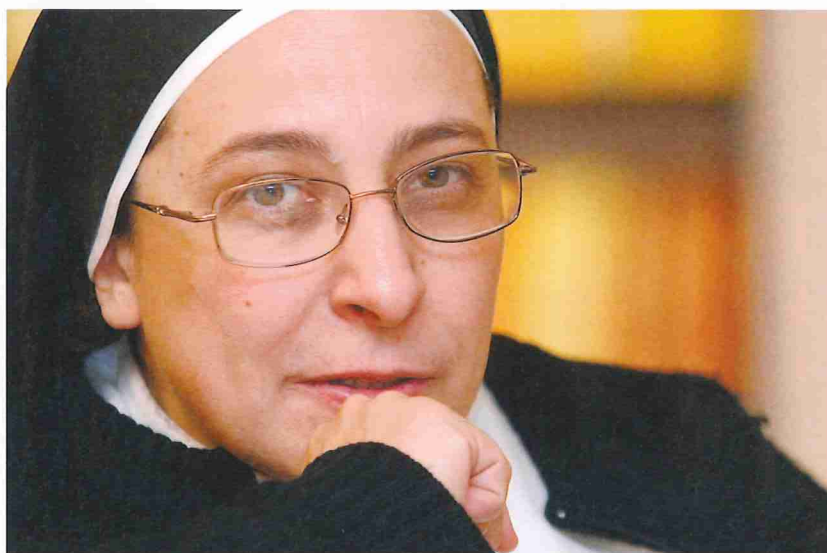
L'Església ha donat resposta a qüestions que ningú preguntava

—«Perquè durant molt temps ha donat resposta a preguntes que ningú es feia i solucions a problemes que ningú tenia. I hem desconnectat... a nivell oficial. Des de la base hi ha molta gent que està en la lluita.»

—Cal renovar el llenguatge?

Mediàtica

«Pertanyo a l'orde de predicadors, més conegut com els dominics. Avui parlar de predicació, a nivell social, d'entrada no sona bé, immediatament s'associa a homilia, a capellans, a adoctrinament...», explica sor Lucía Caram en el seu llibre *Mi claustro es el mundo*. I continua: «En realitat avui s'entén més i millor això

Sor Lucía Caram diu que no hi perd res dient el que pensa / ANDREU PUIG

de «comunicar» [...] per això no ha de sorprendre que una monja d'aquest orde prediqui o comuniqui amb els mitjans d'avui. Sens dubte els pùlpits antics avui han estat reemplaçats per les xarxes socials i pels mitjans de comunicació en les seves diverses formes.»

No hi ha dubte que Lucía Caram està al dia. Té Facebook, Twitter, un bloc i dirigeix i realitza el programa de ràdio *El punt de trobada* a Ràdio 4, de RNE, orientat a promoure el canvi i el compromís social. El 2010 va protagonitzar un programa de *Salvados*, de Jordi Évole, ara ja amic seu.

—«Cal una renovació del llenguatge i de les formes. Cal una simplificació de la vida i, sobretot, cal un compromís amb els més pobres. Quan Jesús entra a la sinagoga del seu poble i inicia el seu ministeri diu: l'esperit del senyor m'ha ungit i m'ha enviat a anunciar la bona notícia als pobres. Tot el que no és això és una traïció a l'Evangeli.»

—Jesús volia compartir.

—«Abans de marxar d'aquest món Jesús va fer un sopar i es va rentar els peus i després va dir als

seus deixebles que si no es rentaven els peus els uns als altres, que si no eren servidors..., no tenien dret a participar en la seva taula. I a la seva taula què va fer? Va partir el pa, el va compartir i el va repartir. Això és l'Evangeli. No hi ha res més.»

—Però l'Església ha anat per un altre cantó.

—«Si l'Església ha perdut credibilitat és perquè ens hem fet unes grans estructures que no tenen res a veure... Què ha quedat d'aquest sopar en el qual se servien mútuament, partien i compartien el pa, el que eren i el que tenien? Quan l'Església sigui pobre de veritat tindrem credibilitat. Quan siguem servidors de veritat, els joves vindran.»

—Vostè sembla de la teologia de l'alliberament.

—«No hi ha una altra teologia que no sigui la de l'alliberament. Jesús va venir amb un missatge alliberador.»

—En canvi l'Església diu: no avorteu?

—«Hem d'aprendre a escoltar les persones. Hem d'aprendre a acompanyar les persones, a respectar-les en l'exercici de la seva llibertat. Nosaltres no som qui per controlar la llibertat i la decisió de ningú. Nosaltres hem d'escoltar i, sobretot, hem d'estimar les persones prenguin la decisió que prenguin.»

—En el seu llibre explica experiències d'algun monestir on havia estat... i dels sacrificis físics i de les renúncies absurdes a què eren obligades les monges. Diu que en un monestir estaven prohibits els productes higiènics. Encara passa això?

—«Encara existeix en molts llocs i més a prop del que ens imaginem. Ens hem inventat molts problemes i això ens impedeix assumir la realitat de la vida i això és el que ha fet que la institució sovint estigui tan lluny de la gent. Quan escoltes els

dramas reals i et trobes amb gent que no es renta perquè no té diners per comprar-se el sabó i que tu per un principi religiós no et rentes..., hi ha coses que han de caure pel seu propi pes.

Sóc del Barça; juguen bé i són còmplices d'un país i d'una manera de ser

—Això és fanatisme?

—«Quan la religió perd el centre i allò que hauria de ser per relligar-nos amb la transcendència es converteix en una ideologia, efectivament és fanatisme.

És una fabrica de fanàtics. I quan un és fanàtic no veu ni pensa, i fa estupideses com aquestes...»

—Parli'm de la Fundació Rosa Oriol. Com va començar?

—«Nosaltres vam començar donant entrepans al convent, però arran de la crisi, cap a finals del 2008, va començar a venir molta més gent. Les meves germanes de comunitat sempre deien que si algú venia a demanar menjar ningú podia marxar amb les mans buides. L'abril del 2009 teníem 49 famílies que venien cada dia a buscar menjar...»

—I què van fer?

—«Vam fer una plataforma ciutadana de solidaritat. Ens vam reunir amb diferents entitats i, en connivència amb l'Ajuntament de Manresa, vam sortir al carrer. Al cap de pocs mesos l'Ajuntament ens va donar un local, però quan vam arribar a les

nyant a treballar i els ajudarem a fer que ells creïn la seva pròpia empresa. Això per un cantó. Per un altre, també ens vam preocupar de gent que ha quedat sense casa per culpa dels desnonaments..., i ara hem posat en marxa uns pisos socials. I, finalment, hem començat un taller de costura.»

—Caram.

—«Sí..., amb dones immigrants que feia molts anys que eren al país però que vivien aïllades, no parlaven la llengua, ningú els feia un seguiment. Amb nosaltres han començat el taller, tenen un espai de convivència, aprenen una professió..., i potser un dia es podran establir pel seu compte.»

—Vostè va néixer a l'Argentina i després de molts anys de vida religiosa allà va venir a parar al convent de Santa Clara de Manresa. Diu que es va integrar molt ràpidament.

Diàleg interreligiós de base

Cada pàgina del llibre de Lucía Caram tindria una entrevista. Mirem què diu de l'islam aquesta ferma defensora de l'ecumenisme (entre totes les religions): «Sens dubte el problema per al diàleg en el dia a dia i davant el nou panorama humà d'immigració que tenim no és la religió dels altres sinó la realitat de pobresa i marginació en què es troben aquells que han vingut de lluny i que comparteixen els nostres espais, ciutats, escoles, centres sanitaris... Quan tots assenyalen l'islam com una amenaça i els posen tots al mateix sac, entren en un terreny perillós. El problema en la convivència a les nostres ciutats i barris no és que l'altre sigui musulmà —que té les seves connotacions—, sinó que és una persona vulnerable, en situació de pobresa i necessitada. De fet, ningú qüestiona la presència dels xeics àrabs a Marbella ni la d'Abidal al Barça: aquests són musulmans, però és gent amb un nivell econòmic que no ens afecta ni presenta cap rept, i que més aviat generen ingressos al país o algun benefici per als nostres interessos. Per aquesta raó, si bé considero les bondats del diàleg interreligiós teològic, jo opto pel diàleg de base...» Recorda la monja que el dia que la seva comunitat i el grup de diàleg interreligiós de Manresa van emetre un comunicat per donar suport al fet que la comunitat musulmana pogués tenir una mesquita els van calar foc a la tàpia del convent.

un complex d'inferioritat molt gran al costat de Catalunya. I què és el que fan? S'ajunten i intenten desqualificar-la i fan servir tot tipus d'armes immorals i mediocres com les que estan utilitzant, com les que hem vist que han utilitzat durant aquesta campanya electoral...»

—No pot acabar així...

—«A la llarga tot això se'ls girarà en contra. Espanya ha d'entendre que Catalunya no va en contra de ningú, sinó que va a favor del que vol ser i del que és.»

—Parla com a catalana.

—«Jo sempre dic que sóc argentina per naixement i catalana per opció i per adopció. Catalunya em va acollir i jo he optat per viure en aquesta terra. Per tant, jo he de viure en aquesta terra intentant assumir la seva llengua, la seva cultura i la seva manera de ser. Tinc una gran sintonia amb aquesta terra..., per això m'hi sento tan còmoda.»

—Té Twitter, Facebook, un programa de ràdio, un bloc. És una monja moderna.

—«Bé, estic al dia. Utilitzar les xarxes socials ajuda molt. Estic impressionada, però a vegades poso al Facebook que necessitem això o allò per a una família que pateix..., i al cap de poques hores allò que hem demanat ho tenim. La gent es mobilitza.»

—M'han dit que vostè és molt futbolera?

—«Sóc molt fan del Barça. Però molt, eh! Quan diuen que és més que un club és veritat. No només és que juguen molt bé, sinó que ajuden a sintonitzar amb la gent, amb la passió de la gent pel futbol, pel sentit de país, per una causa comuna... Són còmplices d'un país, d'una manera de ser. M'he trobat amb molts fans del Barça i amb penyes blaugrana i he vist que tenim molts punts en comú..., la germanor, la solidaritat els són sentiments i actituds innates. A part, tinc sort de ser amiga del Gerard Guiu, cap del gabinet del Sandro Rosell, i això em permet, també, seguir de més a prop els partits..., quan no els puc veure m'envia missatges!»

Jesús ara estaria treballant en els barris, amb la gent

Sóc catalana d'opció i adopció. Espanya ens té enveja

250 famílies ens va quedar petit. Aleshores la família Tous ens va oferir un local més gran.»

—Tenien voluntaris?

—«Sí. A l'hora que anàvem contactant amb altres empreses per demanar més ajuda creixia el nombre de voluntaris..., fins a arribar als 250 que tenim ara. Com que la situació anava per llarg i nosaltres no volíem només ser un recurs de contenció i donar menjar sinó que volíem treballar amb la gent generant oportunitats de treball, vam decidir fer una fundació. Va ser quan la família Tous ens va dir que ens donava els 60.000 euros per crear la fundació.»

—I què fan ara?

—«Bé, amb gent que vivia al carrer hem muntat una cooperativa agrària. Ara els estem ense-

—«És que m'ho van posar molt fàcil! Els catalans són summament acollidors i quan fas un esforç per aprendre la llengua la gent ho reconeix. Jo tenia uns inquietuds de caràcter social i de seguida vaig sintonitzar amb la gent. Vaig trobar uns bons companys de camí i en poc temps semblava que havia estat aquí tota la vida. Em vaig trobar amb un poble lliure, amb vocació de llibertat i amb capacitat per lluitar pel que està convençut.»

—Com s'explica que a Espanya no ens entenguin?

—«Perquè hi ha molts interessos creats. Quan alguns s'acostumen a viure dels altres, del que els altres els donen, poden exigir sacrificis als altres però no ser capaços de fer-los. Jo penso que Espanya o molta gent d'Espanya té